

# **ПЕНЧО СЛАВЕЙКОВ ПО ГЛАВНАТА УЛИЦА**

[chitanka.info](http://chitanka.info)

# ПО ГЛАВНАТА УЛИЦА<sup>[0]</sup>

*Градецът се събужда со зори,  
понякога дори и преди тях, —  
преди да се зад тъмните гори  
на небесата с кроткия си смях  
предвестницата на денят покаже.*

*Во утринната ведрa тишина,  
над плочените покриви се вий  
дим тънки стълпи. НеЙде в далнини  
ранил петел с крилата се забий,  
изкукурига и отново млъкне.*

*Ей друг, ей трети. Ето зачестят —  
и сякаш пламна въздуха от вик...  
Врати се неЙде хласнат, изскриптят...  
През двора мине бързо сънен лик,  
и да се мие при чешмата спира.*

*Кепенците отварят тук и там;  
и ето зинват срещу прашний път  
цял ред дюкени — ето и отсам;  
и чува се отвсякъде гласът  
на весели стопани подранили:*

*„Комшу, добрутру!“, „Свате, добър ден!“  
А там отвъд се друг, отдалеч,  
обажда: „Днес изглежда ми на мен,  
че ще вали.“ Тук трети метна реч:*

„Дъжд да полей поне отпред дюкения —

че няма кой, а мене ме мързи!“

А подиграний зина изведнъж, —  
но ето, че към срещните мази,  
край него мина горд и снажен мъж —  
пръв богаташ и тачен кмет в градеца.

„Помози бог!“ — мина и поздрави...

„Дал бог добро!“ — се зареди отвред...

И подиграний реч да подлови  
тъй и не свари; а по-сетне ред  
се все не падна — и си го преглътна.

Прииждат ето вече на пазар  
оттук-оттам: разчорлена жена,  
слуга, слугинче, пощенския стар  
разсилен, — ей натруфена една  
госпожа... Глъч и врява се подхвана.

„Тук, момне, тук!“, „Домати, зарзават!“

„Ей краставички, — шест за пет пари!“

Чуй! Осем бие градският сахат...

„Месо! Ти дето искаш отбери —  
пишман ще става, който си не земе!“

И пазарлък се почна оживен.

Глъч, препирни... А пъргав мутафчи,  
с торба през кръста пълна с дреб от лен,  
излиза от дюкения си. Дрънчи  
совалка вътре и разбоя трака.

В ковачницата, там отвъд, пухти  
духало: тъп, подземен сякаш звук  
се чуй, замлъкне и пак избухти,  
запреплетат един през други чук  
и искри рой на пътя чак изхвъркват.

През улицата, хе там горе чак,  
затирени се урнаха деца;  
отвори се прозорец — някой знак  
с ръка им прави, ала те, лица  
извърнали нататък, пак си тичат; —

към чучура со стомни тичат те...  
На водопой полека кон повел,  
аргатин крета. Сгърбена мете  
старица там пред порти. И подзел  
магарето си, мъкне се млекаря.

Но пръскат се навалици, насам  
едни, нататък други — изведнъж,  
като по знак. Ей тук-таме едвам  
се бавят още. И нашир и длъж  
по улиците врявата заглъхва.

Ту клекнали, ту прави по врати,  
продавците отново пак сега  
излязоха. Прекъснати хорти  
подзеха пак, шега подир шега,  
со сол от турско време подсолени.

Приви към пладня. Слънцето пече.  
Криви прозявка морните уста.  
Рече тоз дума — и не дорече...  
Един все още точи си връвта  
задним, препречил пътя, мутафчия.

Зачукаха в ковачницата пак,  
духалото отново запъхтя...  
А по вратите, тез превили крак,  
ония бозна во каква мечта  
захласнати продавците почиват.

И мързеливо махайки с ръка,  
отбранят се от бръмнали мухи...  
Преплитайки едвам-едвам крака,  
през улицата мина — ей-там-хи, —  
в „окръжното“ окръжния началник.

Това е царя в малкий град. Върви  
той важно, както всеки малък цар —  
ей през мегдани татък възкриви...  
Отдире му изпъчений стражар  
мустак възсуква и поглежда строго.

А слънцето пече и все пече,  
прижулейки с пладнешките лучи...  
И летний ден тъй мудро се влече...  
И на мухите гъстий рой бръмчи —  
и в скуката дюкениите задрямват.

Откъм мегданя се задава псе,  
тук възкриви, там души, татък спре  
и дигне крак — и пак се понесе...  
Подаде се отсреща и се взре  
подире му касапин червендалест,

и нещо знак на срещния съсед  
с ръка направи, — шугавото псе  
подмами с мръвка, с мил и кротък глед  
докле съседа връв да донесе  
и псето с нея изотзад издябна.

Хррт! „Дюа!“ Псето сви, подви опаш,  
но впримченото в него тенеке  
предрънколя... Самия богаташ  
и тачен кмет, из своето теке  
насреща, сам изскочи да го гледа.

Наскочиха по своите врати

отвред продавци, — а фучи край тях  
горкото псе, увива се, скимти  
от тенекето бѣхтано... И смях  
и вик, че буря нищо е пред него...

То най-подире кривна бозна де, —  
а все не стихва дюкане и смях.  
И тъй невинно смеяха се те,  
тъй весело, че всякой би на тях  
завидял и пошепнал би „блазе им!“

Но ето стихва. Слънцето пече,  
прижуля. Псето се изгуби веч...  
А летний ден тъй мудро се влече...  
Чуй! „Поща! Пет стотинки! Вестник Реч!“  
Брѣмчат мухите в скуката пладнешка.

---

[0] По главната улица. В. „Пряпорец“, 22 август 1910 г. ↑

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

**МОЯТА БИБЛИОТЕКА**



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.